

Kostelany

Kraj: Zlínský

Správní obvod: Kroměříž

Nadmořská výška: 365 m n. m.

Počet obyvatel: 636

Adresa URL: www.obeckostelany.cz

Okres: Kroměříž

GPS souřadnice: 49.203075N, 17.382846E

První pís. zmínka: 1422 (602 let)

PSČ: 767 01

Památky a zajímavosti Kostelany

Nejstarší dochovanou památku v Kostelanech najdeme pod vrcholem Kameňákem. Tou památkou je bezesporu pískovcový smírčí kříž s tělem do klínu a s klínovými rameny. Tento svědek zašlých časů o rozměrech 125 x 68 x 25 cm pochází zřejmě z období třicetileté války, tedy z první poloviny 17. století. Na jeho místě prý byl zabit švédskými rejtary místní hajný. Kříž stojí v lese pod Kameňákem, vedle Klimešovy studánky, nad Kudlovickým potokem. V roce 1907 se o něm zmiňuje badatel P. František Příkryl. Ve svých spisech uvádí, že místo kde tento kříž stojí, jmenuje se Pod Kameňákem u velehradského chodníku a objevil jej revírník Vincenc Zahradník. Podle Příkryla má být kříž takzvanou „Babou“ a měl náležet k památkám z dob věrozvěstů Cyrila a Metoděje, kteří tudy měly procházet po „Hradské“ na misijní cesty směrem od Velehradu. Podle jiného výkladu byl kříž spojován s nejzazším velehradským kamenným mýtem. Ve skutečnosti se jedná o smírčí kříž. V katalogu Kamenných křížů Čech a Moravy je zapsán pod číslem 1553.

Za významnou památku lze také považovat pomník prvního prezidenta T. G. Masaryka, stojící v parčíku v horní části obce. Obyvatelé Kostelan, jako jediní z mála v okolí, zachránili pomník po příchodu fašistických okupantů. Socha byla zhotovena a odhalena v roce 1938. Nacisté nařídili 12. listopadu 1941 sochu odstranit a úplně zlikvidovat tento doklad našeho přiznání k životním zásadám prezidenta Osvoboditele. Občané Kostelan uchránili poškozenou sochu od naprostého zničení. Místní dva kameníci, bez svědků, zničili jen spodní část sochy rozsekáním na kousky. Po příchodu četníků byly trosky odvezeny do trativodu dálnice a nebylo již možno zjistit, zdali jsou to trosky z celé sochy nebo jen z části. Poprsí sochy bylo pečlivě uschováno. O činu vědělo mnoho občanů Kostelan, a je ctí, že tu nebylo zrádců a nacisté se o tom nedověděli. Dne 26. srpna 1945 byla vykopaná socha opravena a znovu slavnostně odhalena. Po únoru 1948 se snažil režim sochu odstranit, ale kostelanští si svoji sochu uhlídali. Po druhé světové válce byl odhalen v parčíku v dolní části obce památník rumunské armády a jejich generálu Monzuimu. Pomník obětem I. světové války byl doplněn o desku se jmény kostelanských obětí II. světové války.

O pobožnosti našich předků svědčí i to, že v našich obcích stojí mimo kapličky i 8 křížů, ve Lhotce socha panny Marie Neposkvrněného početí a v Kostelanech socha panny Marie Lurdské. Kříže a sochy byly postaveny v letech 1903 - 1922 nákladem obce nebo nákladem místních občanů.

Na hoře Brdo stojí nejvyšší kamenná rozhledna na Moravě.

